

Sygn. akt **III AUa 1374/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.)

SSA Marta Sawińska

Sędziowie: del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz

Protokolant: st.sekr. sąd. Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. w Poznaniu

sprawy **D. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji D. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 czerwca 2014 r. sygn. akt VIII U 1317/14

o d d a l a apelację.

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Marta Sawińska
------------------------------------	-------------------------------	--------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. z urzędu przeliczył emeryturę D. B. od dnia 6 sierpnia 2013r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 239,42 zł.

Odwołanie D. B. od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2014r., w sprawie o sygn. akt VIII U 1317/14.

U podstaw powołanego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Odwołująca D. B. urodziła się w dniu (...), wiek (...)lat ukończyła w dniu 6.06.2013r.

Odwołująca udowodniła łącznie 10 lat, 7 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okres składkowy w ilości 7 lat, 11 miesięcy i 11 dni oraz okresy nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych w ilości 2 lata, 7 miesięcy i 24 dni.

D. B. zajmowała się wychowaniem dwójki dzieci: W. B. urodzonego dnia (...) i S. B. urodzonej dnia (...) W oświadczeniu z dnia 13.08.2013r., odwołująca wskazała, że sprawowała osobistą opiekę nad dziećmi (urlop wychowawczy lub urlop bezpłatny z tytułu wychowywania dzieci): nad W. B. przez okres 18 lat i nad S. B. przez okres 18 lat.

Wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2013 wysokość emerytury od dnia 6.08.2013r. wynosi: 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej 147,88 zł i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej w wysokości 91,54 zł. Łącznie 239,42 zł

W oparciu o wyżej ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie jest zasadne. Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy odwołująca D. B. ma prawo do podwyższenia emerytury do wysokości kwoty emerytury minimalnej, tj. do kwoty 831,15 zł.

Sąd Okręgowy powoływał przepisy art. 26 ust. 1, art. 183 ust. 5, art. 85 ust. 2 i art. 87 ustawy o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Prawo do podwyższenia świadczenia do kwoty emerytury minimalnej uzależnione jest dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. - nie tylko od spełnienia przesłanki wieku (60/65 lat), lecz również od legitymowania się odpowiednim okresem ubezpieczenia (20/25 lat), do którego, w części składkowej, zalicza się okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które przyznano zwiększenie w trybie przepisu art. 26a oraz nie więcej niż 10 lat okresów kontynuowania ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w myśl przepisu art. 10 ustawy o s.u.s. Ubezpieczony, który nabył, niższą od minimalnej, emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ma prawo ubiegać się o jej podwyższenie do kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 2 (również w razie kontynuowania ubezpieczenia według reguł art. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), o ile spełni warunki wieku i stażu określone w art. 87 ust. 1.

W niniejszej sprawie odwołująca D. B. udowodniła łącznie 10 lat, 7 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okres składkowy w ilości 7 lat, 11 miesięcy i 11 dni oraz okresy nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych w ilości 2 lata, 7 miesięcy i 24 dni. Zatem odwołująca nie udowodniła 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych w rozumieniu powyższej ustawy.

Sąd Okręgowy uznał, że podnoszone przez odwołującą zarzuty o braku uwzględnienia przez organ rentowy w pełni okresów wychowania dzieci nie są zasadne, gdyż odwołującej zaliczono okresy nieskładkowe w maksymalnym możliwym wymiarze, tj. nie więcej niż 1/3 okresów składkowych - zgodnie z art. 5 ust. 2 w/w ustawy.

Podsumowując, w ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw prawnych do podwyższenia emerytury odwołującej do wysokości kwoty emerytury minimalnej.

W konsekwencji Sąd Okręgowy podzielając stanowisko organu rentowego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła odwołująca, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych i w konsekwencji przyjęcie, że odwołującej nie przysługuje emerytura w wysokości minimalnej, tj. 831,15 zł brutto miesięcznie. W uzasadnieniu argumentowała, że przy obliczaniu wysokości emerytury należało uwzględnić okres sprawowania osobistej opieki nad dziećmi oraz pracy w gospodarstwie rolnym. W związku z powyższym apelująca wniosła o dopuszczenie nowych dowodów w postaci zeznań świadków: M. M. i T. G. na okoliczność pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym rodziców. W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę wyroku i uwzględnienie odwołania poprzez przyznanie odwołującej emerytury w wysokości minimalnej oraz zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak również trafnie zastosował w niniejszej sprawie przepisy prawne i przeprowadził ich właściwą wykładnię. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną, Sąd Apelacyjny w pełni podziela i aprobuje, przyjmując tym samym za własne.

Apelująca zarzucała, że Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że nie przysługuje jej prawo do podwyższenia emerytury do wysokości kwoty emerytury minimalnej, tj. do kwoty 831,15 zł. Odwołująca argumentowała, że przy obliczaniu wysokości emerytury należało uwzględnić okres sprawowania osobistej opieki nad dziećmi oraz pracy w gospodarstwie rolnym.

Zarzuty apelującej nie są zasadne.

Przypomnieć należy, że warunkiem nabycia prawa do emerytury przewidzianej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest legitymowanie się przez ubezpieczonego będącego kobietą okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 20 lat. Jeżeli ubezpieczona nie posiada okresu wskazanego w art. 27 ustawy, wówczas - w przypadku wykazania przez nią okresu składkowego i nieskładkowego w łącznym rozmiarze co najmniej 15 lat - przysługuje jej niepełna emerytura na podstawie art. 28 ustawy.

Z kolei art. 87 ust. 1b ustawy emerytalnej ustala warunki otrzymania świadczenia najniższego dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., których wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 26 ww. ustawy, będzie niższa niż kwota emerytury minimalnej określona w art. 85 ust. 2-3. Prawo do podwyższenia świadczenia do kwoty emerytury minimalnej uzależnione jest wówczas m.in. od legitymowania się odpowiednim okresem ubezpieczenia, tj. 20 lat w przypadku odwołującej.

Przy ustalaniu prawa do emerytury zarówno na podstawie art. 27, jak i art. 28 ustawy o emeryturach i rentach okresy składkowe i nieskładkowe uzupełniane są okresami wymienionymi w art. 10 ust. 1 tej ustawy w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu wymaganego do przyznania emerytury.

W niniejszej sprawie bezspornie odwołująca udowodniła okresy składkowe wynoszące 7 lat, 11 miesięcy i 11 dni. Natomiast łącznie odwołująca udowodniła 10 lat, 7 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Okresy nieskładkowe ograniczone zostały do 1/3 składkowych i wyniosły 2 lata, 7 miesięcy i 24 dni. Zatem odwołująca nie udowodniła łącznie 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych w rozumieniu powyższej ustawy.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przepis art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe okresami pracy w gospodarstwie rolnym do rozmiaru najbliższego (kolejnego) stażu okresów składkowych i nieskładkowych w zakresie wymaganym i koniecznym do nabycia określonych uprawnień emerytalnych. Oznacza to, że jeżeli okresy składkowe lub nieskładkowe nie przekraczają 15 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami wskazanymi w art. 10 ust. 1 ustawy jedynie w celu nabycia prawa do tzw. niepełnej emerytury na podstawie art. 28 ustawy o emeryturach i rentach. Dopiero w przypadku, gdy okresy składkowe i nieskładkowe przekraczają 15 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami, o jakich mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, dla nabycia pełnych uprawnień emerytalnych (por. wyroki SN: z dnia 3 grudnia 2004 r., II UK 59/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 195; z dnia 5 września 2008 r., II UK 364/07, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 23; z dnia 24 września 2009 r., II UK 19/09; z dnia 11 stycznia 2011r., I UK 246/10).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, to - jak wskazywano - odwołująca łącznie udowodniła 10 lat, 7 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okresy składkowe w ilości 7 lat, 11 miesięcy i 11 dni. W konsekwencji nawet hipotetyczne uwzględnienie okresu pracy w gospodarstwie rolnym nie pozwoliłoby na osiągnięcie przez nią wymaganego 20-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a jedynie pozwoliłoby na uzupełnienie tego

okresu do lat 15. Dopiero bowiem w przypadku, gdy okresy składkowe i nieskładkowe przekraczają 15 lat, to możliwe jest ich uzupełnienie okresami, o jakich mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, w tym okresami pracy w gospodarstwie rolnym.

Z tych względów okoliczności pracy w gospodarstwie rolnym, na które miały być przeprowadzone wnioskowane przez apelującą dowody z zeznań świadków, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Niezależnie od powyższego dowody te podlegały pominięciu na podstawie art. 381 k.p.c., bowiem skarżąca nie wykazała, iż nie mogła ich powołać przed Sądem I instancji.

Odnosząc się natomiast do podnoszonego przez apelującą zarzutu o braku uwzględnienia okresów wychowania dzieci, to trafnie Sąd Okręgowy uznał, że okresy te nie mogą zostać uwzględnione, gdyż odwołującej zaliczono okresy nieskładkowe w maksymalnym możliwym wymiarze, tj. nie więcej niż 1/3 udowodnionych okresów składkowych - zgodnie z art. 5 ust. 2 cyt. ustawy emerytalnej.

Z tych wszystkich względów zarzuty apelującej nie zasługują na uwzględnienie, a wyrok Sądu Okręgowego należało uznać za prawidłowy.

Konkludując, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację, nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia.

del. SSO Małgorzata Aleksandrowicz	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Marta Sawińska
------------------------------------	-------------------------------	--------------------